

Писати о српској политичкој сцени изискује извесну дозу неозбиљности. Под тим подразумевам превладавање ироније која, сама по себи, већ представља покушај “уозбиљавања” неозбиљности, њеног упростојења. Дакле, свака анализа мора превладати иронију да би успела; она самим тим бива отрежњујућа. Моменат неозбиљности се овде односи на њен извор и потребу која би у сваком другом, иоле, нормалном друштву и држави била излишна. Налазимо озбиљност у чињеници да би тишина представљала злочин према себи и српском народу у целини. Грех према нашим потомцима.

Призивање већ виђене несреће: У овом тексту ћу се бавити кратком анализом војвођанског питања данас. Закупљени разним проблемима и опијени евроентузијазмом до граница фанатизма, не видимо велику претњу опстанку српске државе и народа. Изнова нам прети понављање историјског градива. Предлогом новог Статута Војводине, којим се северној српској покрајини дају прерогативи државности, Србија и њена политичка елита “призива већ виђене несреће”, како се већ саопштењем изјаснила једна од опозиционих партија. Прети нам ситуација настала доношењем злокобног Устава из 1974. године, којим су постављени темељи за разградњу СФРЈ на шест република, а Србије на три дела. Ваља говорити на време, ваља предупредити узроке, како се потом не бисмо жалили на последице и тражили кривце у другима а не у нама самим.

Напросто је невероватна апатија, инертност са којом се приступа овом проблему. Чини се да је питање Војводине скрајнуто из сфере интересовања наших медија. Стравичне деобе у српском националном корпусу напредују и, уколико у најскорије време не прогледамо, касније ће, бојим се, бити касно. Стварање новог, сепаратног идентитета је обично иреверзибилан процес, те му стога не треба пружити и институционални оквир за деловање. Мора се имати у виду да последице могу бити далекосежне и вероватно неотклоњиве. Оснивање тзв. “војвођанске академије наука и уметности” може условити дефинисање новог културног и националног идентитета који би се афирмисао кроз медије и нову, “војвођанску елиту”.

Војвођанско братство и јединство: Војвођански идентитет може настати искључиво на превредновању већег дела српског националног корпуса у војвођански. Треба рећи да се може прогнозировать успех оваквом процесу уколико имамо у виду да паразитира на наслеђеном концепту комунистичке Југославије – фрази о тзв. “братству и јединству”, под којом се крио шовинизам према српском националном бићу и српској култури. Једино

Србин који би одрицао да јесте Србин и негирао српске интересе био је погодан за високе позиције у комунистичком друштву. Данас такве Србе називамо политичком елитом, а ради се искључиво о медиокритетима. У Војводини бивши комунисти данас пропагирају тзв. европске вредности и право на аутономију која подразумева судску, законодавну и извршну власт. Самим тим, није тешко увидети да није аутономија циљ којем се тежи, већ искључиво независност. Морамо имати у виду да не постоје рационални разлози за постојање аутономије, пошто је аутономија већинског народа од себе самог потпуни нонсенс.

Војводство Србија и тамишки Банат: Аутономија Војводине настала је у време Аустроугарске монархије, чији је била део и у којој су Срби били мањина. Кроз аутономију, добили су право да, у извесној мери, испољавају своју културу, веру и обичаје. Тадашње име Војводине било је "Војводство Србија и тамишки Банат". Каснији и данас актуелни термин настао је из термина "војводство", односно ознаке за територијалну јединицу. Након прикључења Србији употреба овог имена престаје, престаје потреба самом аутономијом, пошто тамошњи Срби не могу бити национална мањина у Србији. У периоду од 1945. године до данас вешто се спроводила идеја афирмације непостојећег војвођанског идентитета. Наиме, по обрасцу деловања политичке елите СФРЈ, опстанак Југославије и њена снага зависиле су од слабости Срба и Србије, којих је било највише у Југославији. Уставом из 1974. године Срби не само што су подељени у шест република, чиме је постављена основа за дезинтеграцију Југославије, већ је и сама Република Србија административно подељена на три дела, чиме је постављен основ и за дезинтеграцију саме Србије. Видели смо шта се догодило на примеру Космета.

Да би се изградио, нови идентитет мора поседовати и компоненту негације. У случају Војводине, слично случају Црне Горе, моменат самоодређења почива на уверењу да им "све зло долази из Београда" и сматрају да их Београд "краде". Војводини је Уставом Србије већ загарантован степен економске аутономије, тако да није јасно чему даљи захтеви за њеним проширењем?

Аутономашки покрети износе читав низ паушалних оцена о остатку Србије, које се свакако не могу назвати толерантним, већ искључиво шовинистичким. Обратимо пажњу на тврдњу коју стално износе и аргумент којим је поткрепљују, а чија је улога да истакне културну супериорност Војводине.

Војвођанска напредност: Тврдња да је Војводина спремнија за чланство у ЕУ од остатка Србије темељи се на истицању да се у њој поштују све европске вредности. Ова

тврдња пада у воду када чујемо аргумент који је поткрепљује. Истиче се да је Војводина била под “прогресивним европским утицајем”, док је остатак Србије био под “ретроградним азијским утицајем” што условљава “заосталост” остатка Србије и неразумевање “европских вредности”, те се стога Војводина мора посматрати “као засебно културно подручје” и истиче се да ће “Војводина изнети европски пут Србије са њом или без ње”.

Сада, када уочимо овај аргумент, бива нам јасно које се то европске вредности и у коликој мери поштују у аутономашким покретима. Размотримо укратко ове вредности.

Осврт на историјат културне ”супериорности”: Чињеница је да је данашња територија Војводине некада била у саставу Аустроугарске монархије, која је била културно развијена земља и ништа више од тога. Међутим, тврдња да је то разлог “културне супериорности” Војводине је апсолутан историјски фалсификат. У Мађарској се, на пример, Панчево звало “Варош на крају света”, а територија јужне Угарске је била напола војни логор, све до укидања Војне крајине. Током револуције 1848. године, простор данашње Војводине је страховито опустошен. Том приликом је потпуно уништен Нови Сад. Стварни феудални односи никад нису укинати, те је на простору Војводине одувек било много сиромашних, чиме се такође демистификује тврдња да је “Србија уназадила Војводину након уједињења”. Не само што је овај аргумент, као што смо видели, лажан, већ и имплицира нешто друго. Само позивање на супериорност и инфериорност упућује на идеју која је била популарна у Европи средином 20. века и која се темељила на “културној и расној супериорности Немаца”. Толико о поштовању “европских вредности”.

Помињање “заосталости” у контексту величања своје “прогресивности”, сложићете се, не представља никакву европску вредност, већ искључиво ниподаштавање туђе културе и вид нетолеранције. Овакве изјаве су, у најмању руку, увредљиве, неукусне и непристојне. Мора се признати да, доиста, подсећају на речник извесног нацистичког вође из времена Другог светског рата.

Суверенитет међународно признате државе: Посебна прича је аргумент да, пошто Војводина баштини европске вредности, мора бити део ЕУ, са или без Србије. Аргумент не може бити нешто што се може окарактерисати једино као претња уставноправном поретку једне међународно признате земље. Тешко да то спада у европске вредности, сем ако ствар не посматрамо из угла тзв. независности Косова.

Поједине војвођанске странке су се у свом програму залагале за "Војводину републику" и штампале војвођанске пасоше, те се и захтев за аутономијом која подразумева законодавну, судску и извршну власт, представништва у иностранству, војвођанску академију наука и уметности, главни град, сопствени буџет и полицију морају посматрати из угла кршења међународног права и Хелсиншке повеље. Сецесија је озбиљно кривично дело у било којој озбиљној држави. Свака претња демократски изабраној и легитимној власти у Србији као и уставно-правном поретку државе Србије јесте сепаратистичка и ништа мање.

“Толеранција” и “мултикултуралност”: Мултикултуралност и толеранција, на коју се војвођански политичари позивају, мора се посматрати из угла комунистичке флоскуле о “братству и јединству” различитих народа и народности. За сваку је похвалу мирољубива коегзистенција различитих етничких група на простору АП Војводине, међутим, уколико се заиста ради о правој мултикултуралности, не видим разлог постојања аутономије Срба и осталих националних заједница од остатка Србије. Уколико се сва права националних заједница поштују, чему онда аутономија и за 65 одсто Срба који у Војводини живе? Стално се истиче да “Војвођани желе аутономију”. Да ли то значи да грађане Србије који живе на територији аутономне покрајине Војводина не смемо звати Србима, зато што то нису, и зато што бисмо им тиме кршили основна људска права, али их смемо и морамо звати “Војвођанима”. Видели смо да се у овом термину не крије само назив за грађане који живе на том простору већ и одређени културни образац којим се истичу непомирљиве разлике АП Војводине у односу на остатак Србије. Сада је већ уобичајено рећи да “Војвођани траже...”, “Војвођани очекују...”, чиме се на мала врата уводи нов национални идентитет који почива на миту о европским културним вредностима које, наводно, Војводина поседује. Утврдили смо да их поседује и остатак Србије. Војвођански идентитет се, дакле, представља као европски идентитет у малом, док се иза тога крије југословенски идентитет, са јаком антисрпском идеологијом.

Утврдили смо, дакле, да тврдња о европском карактеру Војводине није тачна, већ такав европски карактер поседује цела држава Србија – у којој су законом заштићена сва људска права њених грађана. “Војвођани” су грађани државе Србије која је чланица Уједињених нација, демократског уређења и у којој грађани на изборима слободном вољом бирају своје представнике. То је земља у којој је забрањено правити разлику између “грађана првог и другог реда”, пошто су сви грађани једнаки пред законом.

Аутономна покрајина Војводина може помоћи Србији уколико буде уважавала ставове званичног Београда и буде координисала своје деловање са њим. Србија има разумевања за интерес свих њених грађана, те управо због тога постоје избори на којима се свако одлучује за ону политику коју сматра најцелисходнијом, а све у интересу мира и напретка свих њених грађана.